

N:o 21.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 Maj 1885, kl. 5 e. m.

*Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 7,
rörande väckt förslag om aflåtande af skrifvelse till Kongl.
Maj:t i syfte att utverka bestämmelser rörande tillverkning,
försändning af och handel med s. k. konstsmör.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 153, har Herr *E. G. Boström* föreslagit Riksdagen att ingå till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t ville taga i öfvervägande, om tillverkning af konstsmör här i landet må kunna förbjudas, eller, om sådant förbud ej lämpligen anses böra påbjudas, under hvilka vilkor sådan tillverkning må tillåtas, samt att Kongl. Maj:t snarast möjligt ville utfärda förordning innefattande bestämmelser så väl härom som ock om de vilkor, under hvilka försändning af och handel med konstsmör må få ega rum.

Såsom skäl för sin framställning anför motionären hufvudsakligen, att under de senare åren uppstått en tillverkning af s. k. konstsmör, som för hvarje år visat en allt större tillväxt och hotar att tränga det naturliga smöret ur marknaden; att för vårt land, der jordbruket endast till följd af det anseende, våra mejeriprodukter och framför allt vårt smör tillvunnit sig å. den utländska marknaden, fortfarande kunde hålla sig uppe, denna fråga vore af yttersta vigt; att de flesta länder skyndat att vidtaga åtgärder i syfte att förekomma den skadliga inverkan, en allmänna utbredd tillverkning af konstsmör kunde utöfva på det naturliga smörets pris och möjligheten för dess inkomstgifvande afsättning; att den kraftigaste utvägen vore att, på sätt i några af Norra Amerikas Förenta Stater egt rum, förbjuda tillverkning af konstsmör samt att om denna åtgärd, mot hvilken någon betänklighet ej torde böra finnas, då någon fabrik för tillverkning af konstsmör, så vidt motionären hade sig bekant, ännu ej inom landet uppstått, emellertid skulle anses allt för radikal, angeläget vore, att fabrikationen och försändningen af samt handeln med dylik vara ställes under enahanda kontroll som i andra länder, der i allmänhet vore föreskrifvet, att i hvarje lokal, der

konstsmör försäljes, skall finnas tydligt tillkännagifvande derom, att konstsmör äfven i blandning med naturligt ej får försändas eller försäljas under namn af smör, utan att dervid skall användas annan benämning, såsom margarin, butterin eller dylikt, och att detta äfven skall iakttagas i fakturor och fraktsedlar m. m.; att alla kärl, hvori konstsmör förvaras, skola genom kärlets form, färg och etikett tydligen angifva, att de innehålla konstsmör, samt att förseelser häremot bestraffas med böter mellan 200 och 2,000 kronor samt vid iteration med fängelsestraff.

Den fråga, motionären sålunda underställt Riksdagens pröfning, torde vara förtjent af mycken uppmärksamhet och uppenbart är, att, från hvilken ståndpunkt man än betraktar saken, ingenting kan vara att invända deremot, att staten söker ordna sin lagstiftning härutinnan så, att den dyrare naturliga varan icke må förblandas med den prisbilligare konstgjorda och dymedelst löpa fara att från marknaden utträngas. Som motionären riktigt anmärker, hafva också åtskilliga främmande länder, sedan fabrikationen af konstgjordt smör antagit allt större dimensioner, skyndat att genom lagbud söka medverka dertill, att den konstgjorda varan må redan genom dess så att säga yttre uppträdande i marknaden och det sätt, hvarpå den till allmänheten utbjudes, visa en genast i ögonen fallande åtskilnad från den naturliga. En dylik lagstiftning är ju icke annat än en yttring af den staten allestädes tillerkända befogenhet att skydda allmänheten mot förluster, som kunna uppstå till följd deraf, att varor af i öfrigt olika egenskaper till sitt yttre så närma sig hvarandra, att allmänheten endast genom en längre, kostsamare undersökning kan förvissa sig om den verkliga beskaffenheten af desamma. Hela vår lagstiftning om kontrollstämpling af de ädla metallerna hvilar exempelvis på denna grundsats. I förevarande fall kommer dertill det synnerligen beaktansvärda ändamålet att skydda vår betydliga smörexport för den fara, som kunde blifva en följd af farhågorna att med den äkta varan kunde insmyga sig konstgjord till större eller mindre myckenhet.

Att åter, såsom motionären alternativt föreslår, förbjuda all tillverkning af konstgjordt smör, kan deremot så mycket mindre vara att tillråda, som alla fackmän äro ense derom, att det konstgjorda smöret, väl beredt, är ett fullkomligt oskadligt näringsämne. Lika litet berättigadt torde vara att belägga försändningen af denna vara med kontroller och restriktioner, som icke äro för andra varor tillämpliga. De framstående målsmän för mejerirörelsen i vårt land, som haft tillfälle yttra sig i frågan, synas också vara ense derom, att ändamålet, lättheten för den stora allmän-

heten att utan föregående undersökning genast skilja emellan naturlig och konstgjord vara, alldeles tillräckligt tillgodoses, om fabrikationen af och handeln med konstgjordt smör underkastas vissa kontroller, såsom att allt konstgjordt smör packas i särskilda kärl och att, der försäljning af konstgjordt smör eger rum, sådant angifves genom lätt i ögonen fallande anslag.

Utskottet delar sistnämnda uppfattning och får alltså i öfverensstämmelse med Första Kammarens Tredje Tillfälliga Utskott, dit en inom denna Kammare väckt, med nu förenämnda i det väsentliga likartad motion varit hänvisad, hemställa

att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Konungen anhåller, att snarast möjligt måtte utfärdas förordning om nödig kontroll öfver tillverkning af och handel med konstgjordt smör.

Stockholm den 8 Maj 1885.

På Utskottets vägnar:

E. VON DER LANCKEN.

N:o 22.

Auk. till Riksd. Kansli den 8 Maj 1885, kl. 5 e. m.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 8, angående Herr J. G. Janssons i Hemmarö motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande utdelning vid riksdags början till dess ledamöter af Kommerskollegii berättelse om handel och sjöfart.

Uti motionen N:o 157, daterad den 7 sistlidne April, hemställer Herr J. G. Jansson, under erinran att Kommerskollegii berättelse om handel och sjöfart då icke, oaktadt tre fjerdedelar af riksdagen redan förflutit, kommit

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 16 Häft. 2